

EUROPSKA
KOMISIJA

VISOKI PREDSTAVNIK
UNIJE ZA VANJSKE
POSLOVE I
SIGURNOSNU POLITIKU

Bruxelles, 25.3.2020.
JOIN(2020) 5 final

ANNEX

PRILOG

ZAJEDNIČKOJ KOMUNIKACIJI EUOPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU

Akcijski plan EU-a za ljudska prava i demokraciju za razdoblje 2020.–2024.

U Akcijskom planu EU-a za ljudska prava i demokraciju za razdoblje 2020.–2024. određuju se razina ambicija te prioriteti EU-a i njegovih država članica u tom području odnosa sa svim trećim zemljama. Ljudska prava i demokracija promicat će se sustavno i dosljedno u svim područjima vanjskog djelovanja EU-a (npr. trgovina, okoliš, razvoj).

Učinkovita provedba ciljeva iz akcijskog plana zahtijeva **usklađeno djelovanje** EU-a i država članica, no pritom se moraju poštovati pojedine institucijske uloge i nadležnosti Visokog predstavnika / potpredsjednika, kojem pomaže Europska služba za vanjsko djelovanje, Europske komisije, Vijeća i država članica. Posebni predstavnik EU-a za ljudska prava i dalje će ostati ključni politički akter te će imati glavnu ulogu u provedbi akcijskog plana kako bi se ostvario održiv napredak. Europski parlament ima posebnu ulogu i važnost u promicanju ljudskih prava i demokracije.

U akcijskom planu određuju se opći prioriteti i ciljevi EU-ove politike u području ljudskih prava za sljedećih pet godina. Ciljevi akcijskog plana uključit će se i provoditi na svim razinama: nacionalnoj, regionalnoj i multilateralnoj. U operativnom smislu na **pet područja djelovanja** radit će se na terenu u partnerskim zemljama.

Više od 140 **delegacija i ureda EU-a** diljem svijeta i **veleposlanstva država članica** imat će glavnu ulogu u provedbi prioriteta i ciljeva, njihovoj prilagodbi lokalnim okolnostima i izvješćivanju o rezultatima. U okviru akcijskog plana delegacije EU-a surađivat će s državama članicama kako bi se za petogodišnje razdoblje definirali konkretni prioriteti u zemljama u kojima se nalaze, a za taj će se rad osigurati **znatni financijski i politički resursi**. Programi i projekti na nacionalnoj, regionalnoj i globalnoj razini te misije i operacije zajedničke sigurnosne i obrambene politike (ZSOP) također će dati svoj doprinos.

Za postizanje ciljeva trebat će se sustavno i koordinirano iskoristiti **svi instrumenti** koje EU ima na raspolaganju, među ostalim:

- **politički dijalog, dijalog o ljudskim pravima i dijalog o sektorskim politikama** s partnerskim zemljama i regionalnim organizacijama,
- misije za dijalog i promatračke misije za primjenu EU-ova **Općeg sustava povlastica (OSP)**,
- tematski i geografski instrumenti u okviru **višegodišnjeg financijskog okvira 2021.–2027.** (posebni aranžmani za projekte i programe ovisit će o kontekstu),
- mjere u okviru **multilateralnih i regionalnih foruma za ljudska prava**: tematske i geografske rezolucije pod vodstvom EU-a koje se odnose na razna pitanja ljudskih prava, potpora drugim relevantnim rezolucijama, izjave i intervencije EU-a, sudjelovanje u interaktivnim dijalozima, javne rasprave i informativni sastanci, događanja kojima se podupiru ljudska prava i demokracija,
- **zauzimanje** za ljudska prava i demokraciju: **javna diplomacija i komunikacijske aktivnosti**, informativne kampanje, javne izjave i demarševi u kojima se osuđuju kršenja i povrede ljudskih prava te se hvale koraci poduzeti za promicanje i zaštitu ljudskih prava,

- praćenje **suđenja** braniteljima ljudskih prava,
- 13 **smjernica EU-a za ljudska prava**¹, odnosno instrumenata i alata koje delegacije EU-a i veleposlanstva država članica imaju na raspolaganju za unapređenje EU-ovih politika u području ljudskih prava,
- praćenje izbora i naknadne mjere,
- redovit **dijalog** s civilnim društvom, organizacijama za ljudska prava i poslovnim sektorom,
- suradnja i koordinacija s **multilateralnim institucijama za ljudska prava i tijelima Ujedinjenih naroda za praćenje provedbe ugovora o ljudskim pravima.**

I. ZAŠTITA I JAČANJE POJEDINACA

Zaštita i jačanje pojedinaca podrazumijeva da svi imaju puna građanska, politička, ekonomski, socijalna i kulturna prava. Jačanje položaja svih ljudi („nitko ne smije biti zapostavljen“) znači da im se omogućuje da potpuno ostvare svoj potencijal kao ravnopravni i aktivni članovi društva. Vladavina prava temelj je društvene kohezije, solidarnosti i povjerenja između države i građana te među građanima.

- *Način provedbe: politički dijalog; dijalog o ljudskim pravima; dijalog o sektorskim politikama, promatračke misije u okviru sustava OSP+ / „sve osim oružja“ (EBA); primjena relevantnih smjernica EU-a o ljudskim pravima s posebnim alatima za postizanje tematskih ciljeva; rezolucije Vijeća UN-a za ljudska prava i Trećeg odbora Opće skupštine UN-a; tematski i geografski finansijski instrumenti (relevantni programi i projekti); izravna potpora braniteljima ljudskih prava; praćenje suđenja; zauzimanje za ratifikaciju i provedbu relevantnih konvencija i fakultativnih protokola UN-a i Međunarodne organizacije rada; izjave o kršenjima i povredama ljudskih prava; javna diplomacija i ciljane kampanje, konferencije i druga događanja; dijalog s civilnim društvom i drugim nedržavnim akterima.*

A. Zaštita ljudi, uklanjanje nejednakosti, diskriminacije i isključenosti

- Raditi na ukidanju smrtne kazne diljem svijeta. U zemljama u kojima smrtna kazna i dalje postoji inzistirati na poštovanju minimalnih standarda i raditi na moratoriju na pogubljenja kao prvom koraku prema njezinu ukidanju.
- Težiti iskorjenjivanju mučenja na globalnoj razini zabranom, sprečavanjem, odgovornošću i pravnom zaštitom za žrtve, među ostalim promicanjem Globalnog saveza za suzbijanje trgovine proizvodima koji služe za mučenje.
- Podupirati branitelje ljudskih prava i njihove pravne zastupnike te voditi računa o utjecaju njihova rada na njihove obitelji. Raditi na prepoznavanju važne uloge koju imaju branitelji ljudskih prava. Ukazivati na pojedinačne slučajeve, koji se među

¹ https://eeas.europa.eu/generic-warning-system-taxonomy/404_en/8441/Human%20Rights%20Guidelines.

ostalim odnose na zemljišna prava, radnička prava, prirodne resurse, ekološka pitanja, klimatske promjene i povrede prava koje su počinile korporacije.

- Pojačati borbu protiv svih oblika diskriminacije, među ostalim na temelju spola, rase, etničke ili socijalne pripadnosti, vjeroispovijesti ili uvjerenja, političkih ili drugih mišljenja, invaliditeta, dobi, seksualne orijentacije i rodnog identiteta te nastaviti pozivati sve države na poštovanje, zaštitu i ostvarivanje ljudskih prava pripadnika manjina, uključujući nacionalne, etničke, vjerske i jezične manjine.
- Zauzimati se za uklanjanje, sprečavanje i zaštitu od seksualnog i rodno uvjetovanog nasilja, uključujući štetne norme i prakse kao što je genitalno sakraćenje žena, čedomorstvo djevojčica te dječji, rani i prisilni brak, kao i diskriminacije. Poticati brzu ratifikaciju i provedbu Konvencije Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji (Istanbulска konvencija).
- Raditi na punoj i učinkovitoj provedbi Pekinške platforme za djelovanje i programa djelovanja Međunarodne konferencije o stanovništvu i razvoju² te rezultata njihovih revizijskih konferencija i nastaviti se zalagati za seksualno i reproduktivno zdravlje i prava.
- Pojačati mjere za sprečavanje i suzbijanje svih oblika diskriminacije lezbijki, homoseksualaca, biseksualnih, transrodnih i interseksualnih osoba (LGBTI), uključujući nasilje i govor mržnje protiv LGBTI osoba.
- Promicati mjere za sprečavanje, suzbijanje i reagiranje na sve oblike nasilja nad djecom. Pomagati partnerskim zemljama u izgradnji i jačanju sustava za zaštitu djece. Podupirati razvoj kvalitetne alternativne skrbi i prelazak s institucijske skrbi na skrb u obitelji i zajednici za djecu bez roditeljske skrbi.
- Zauzimati se za posebnu zaštitu na koju imaju pravo migranti, izbjeglice, interno raseljene osobe i osobe bez državljanstva. Podupirati mjere za poboljšanje integracije, socijalne kohezije i pristupa kvalitetnim osnovnim uslugama.
- Promicati mjere za otklanjanje znatnog rizika od ozbiljnih posljedica klimatskih promjena i gubitka biološke raznolikosti na ostvarivanje ljudskih prava kao što su pravo na život, zdravlje, vodu, hranu, smještaj i odgovarajući životni standard, uključujući težak položaj raseljenih osoba zbog klimatskih promjena.
- Podupirati pristup upravljanju migracijama koji se temelji na ljudskim pravima i jačati kapacitete država, civilnog društva i UN-ovih partnera za primjenu tog pristupa.

B. Jačanje položaja ljudi

- Podupirati državna tijela u omogućivanju pravnog identiteta za sve, posebice univerzalnog upisa u matične knjige rođenih.

---

²https://www.un.org/en/development/desa/population/migration/generalassembly/docs/globalcompact/A_CONF_177_20.pdf.

- Osigurati konstruktivno sudjelovanje djece i mladih u odlukama koje se odnose na njih na svim razinama, među ostalim u donošenju i provedbi odluka na razini EU-a.
- Zauzimati se da partnerske zemlje ratificiraju i provedu Konvenciju UN-a o pravima osoba s invaliditetom. Pomagati u sprečavanju i uklanjanju prepreka koje proizlaze iz stajališta njihove okoline te prepreka koje postoje u institucijama i okruženju. Osigurati pristup infrastrukturom, prijevozu te informacijskim i komunikacijskim tehnologijama i omogućiti uključive usluge poput obrazovanja, uključujući učenje na daljinu, zdravstva, pravosuđa i zapošljavanja.
- Podupirati autohtone narode zauzimanjem za njihovo sudjelovanje u relevantnim postupcima u području ljudskih prava i razvoja te zalaganjem za načelo slobodnog, prethodnog i promišljenog pristanka u svim odlukama koje na njih utječu.

C. Promicanje temeljnih sloboda te jačanje građanskog i političkog prostora za djelovanje

- Promicati sigurnu i poticajnu okolinu za članove civilnog društva kao samostalne aktere, uključujući dugoročnu stratešku potporu izgradnji kapaciteta i konstruktivno sudjelovanje civilnog društva na nacionalnoj, regionalnoj i globalnoj razini.
- Razviti alate za otkrivanje i reagiranje na rane znakove smanjivanja prostora za djelovanje građana i civilnog društva, uključujući upotrebu digitalnih tehnologija i protuterorističkih mjera na temelju najbolje prakse i potpornih protumjera, te alate za praćenje mogućnosti proširivanja građanskog prostora za djelovanje.
- Štititi slobodu izražavanja, slobodu i pluralizam medija, na internetu i izvan njega. Senzibilizirati javnost i poticati javnu raspravu o mjerama za suzbijanje dezinformacija.
- Pridonijeti sigurnosti i zaštiti novinara osudom napada. Osigurati da žrtve zastrašivanja ili prijetnji dobiju pomoć preko EU-ovih mehanizama za zaštitu branitelja ljudskih prava. Podupirati medijske inicijative i apelirati na državna tijela da spriječe i osude takvo nasilje te poduzmu učinkovite mjere za okončanje prakse nekažnjavanja.
- Spriječiti i suzbijati kršenja slobode mirnog okupljanja i udruživanja, među ostalim i kad to utječe na organizacije civilnog društva te radnike i poslodavce.
- Poticati dijalog i mirno rješavanje političkih kriza i masovnih prosvjeda u skladu sa standardima ljudskih prava. Izgraditi kapacitete civilnog društva i političkih aktera kako bi mogli reagirati na nezadovoljstvo izraženo u spontanim građanskim pokretima.
- Povezati se s religijskim i vjerskim akterima i procijeniti na koji se način oni mogu uključiti u mirotvorne međuvjerske inicijative, pomirenje i medijaciju te pronaći sinergije s inicijativama UN-a u tijeku.
- Podupirati mjere za zaštitu akademске slobode, autonomije obrazovnih ustanova te njihovih kapaciteta da građanima omoguće učenje na internetu i na daljinu.

D. Podupiranje vladavine prava i poštenog pravosuđa

- Unapređivati vladavinu prava u partnerskim zemljama i promicati pravo na pošteno suđenje kako bi se osiguralo poštovanje ljudskih prava u pravosuđu.
- Poboljšati pristup pravosuđu i pravnoj pomoći posebice za ljude u najranjivijim položajima, uključujući putem digitalnih tehnologija.
- Podupirati uspostavu mehanizama za alternativno rješavanje sporova kao načina za smanjenje pravnih, praktičnih i drugih prepreka pravdi za žrtve kršenja ljudskih prava.
- Podupirati razvoj pravosudnih sustava prilagođenih djeci za svu djecu u kontaktu sa zakonom i lišenu slobode.
- Podupirati napredak, u skladu s međunarodnim standardima, uvjeta pritvora i postupanja s osobama lišenim slobode.

E. Uklanjanje nedostataka u pogledu odgovornosti, borba protiv nekažnjavanja i podupiranje tranzicijskog pravosuda

- Razviti novi horizontalni globalni režim sankcija EU-a u području ljudskih prava radi suzbijanja ozbiljnih kršenja i povreda ljudskih prava diljem svijeta.
- Razviti pristupe EU-a za osiguravanje odgovornosti, posebice kad je riječ o ozbiljnim kršenjima i povredama ljudskih prava, povezivanje nacionalnog i međunarodnog rada na temelju politika EU-a npr. o djeci i oružanim sukobima, preživjelim žrtvama seksualnog nasilja povezanog sa sukobima, tranzicijskom pravosuđu, borbi protiv mučenja i drugih oblika zlostavljanja te Međunarodnom kaznenom sudu.
- Podupirati inicijative unutar zemalja za borbu protiv nekažnjavanja kršenja i povreda ljudskih prava te podupirati postupke tranzicijskog pravosuda, među ostalim jačanjem veza s UN-om.
- Promicati stalni politički rad i operacionalizaciju odgovornosti pružanja zaštite olakšavanjem dijaloga i angažmana u kontekstu UN-a i primjenom tog koncepta kao analitičkog alata za situacije u pojedinim zemljama³.
- Boriti se protiv nekažnjavanja svih počinitelja koji su uključeni u trgovinu ljudima radi njezina sprečavanja i potpunog iskorjenjivanja. Pomagati žrtvama i štititi ih, posebice žene i djecu.

F. Jačanje ekonomskih, socijalnih, kulturnih i radničkih prava

- Jačati povezanost ljudskih prava s okolišem, uključujući klimatske promjene, u vanjskom djelovanju EU-a. Podupirati informativne aktivnosti o utjecaju klimatskih promjena i uništavanja okoliša na ljudska prava.

---

³ <https://www.un.org/en/genocideprevention/about-responsibility-to-protect.shtml>.

- Učinkovito integrirati ekonomski, socijalni, kulturni i radnički prava u EU-ove dijaloge o ljudskim pravima s partnerskim zemljama te osigurati sinergije s drugim savjetovanjima i promatračkim misijama u okviru sustava OSP+ / „sve osim oružja” (EBA).
- Promicati politiku nulte tolerancije na dječji rad te iskorjenjivanje prisilnog rada, među ostalim potporom partnerstvima na svim razinama, radnička prava u trgovinskim odnosima EU-a, dužnu pažnju u pogledu ljudskih prava u globalnim lancima opskrbe i rad na ratifikaciji Protokola Međunarodne organizacije rada o prisilnom radu.
- Podupirati ulogu javnih tijela u prihvaćanju i osiguravanju usklađenosti s ekološkim propisima čiji je cilj siguran, čist, zdrav i održiv okoliš, među ostalim promicanjem dobrog upravljanja prirodnim resursima, vladavine prava, pristupa informacijama, sudjelovanja javnosti u odlučivanju i pristupa pravosuđu u pitanjima okoliša i klime.
- Pomagati državnim tijelima u izradi i provedbi zakona, propisa i politika o hrani, zemljištu, prirodnim resursima, stanovanju i vlasništvu kojima se poštuju ljudska prava.
- Podupirati univerzalni pristup sigurnoj vodi za piće i sanitarnim uslugama te naglašavati dimenziju ljudskih prava u tim područjima.
- Suzbijati nejednakosti promicanjem nediskriminirajućeg pristupa socijalnim uslugama, uključujući kvalitetnu i cjenovno pristupačnu zdravstvenu skrb i obrazovanje (i putem interneta), te izgrađivati kapacitete stručnjaka kako bi se odgovorilo na posebne potrebe žena, muškaraca, LGBTI osoba, djece, osoba s invaliditetom, migranata, izbjeglica i osoba u ranjivom položaju.
- Promicati jednaki pristup preventivnoj zdravstvenoj zaštiti i pravo na liječenje u svakom trenutku, posebice u vremenima krize.
- Promicati dostojanstven rad i budućnost rada koja je usmjerena na ljude s pomoću ažuriranog pristupa EU-a kojim se osigurava poštovanje temeljnih načela i prava na radnome mjestu, pravo na sigurne i zdrave radne uvjete te svijet rada u kojem nema nasilja i uzneniranja. Promicati socijalni dijalog i ratifikaciju te učinkovitu provedbu relevantnih konvencija i protokola Međunarodne organizacije rada. Jačati odgovorno upravljanje u globalnim lancima opskrbe i pristup socijalnoj zaštiti.
- Poboljšati radne uvjete radnika migranata, među ostalim iskorjenjivanjem svih oblika prisilnog rada i iskorištavanja. Jačati položaj radnika migranata, posebice žena, i njihovih zajednica kako bi mogli braniti svoja prava, prijavljivati kršenja, tražiti pravdu i organizirati zastupanje svojih interesa.

II. IZGRADNJA OTPORNIH, UKLJUČIVIH I DEMOKRATSKIH DRUŠTAVA

Poštovanje ljudskih prava ključan je element otpornih, uključivih i demokratskih društava. Takva društva temelje se na neovisnim medijima, odgovornim institucijama, izabranim parlamentima i angažiranim građanima te omogućuju sigurno i poticajno okruženje u kojem

civilno društvo i neovisni mediji mogu izraziti zabrinutosti, utjecati na politike, pratiti donositelje odluka i pozvati ih na odgovornost.

- *Način provedbe: politički dijalog; dijalog o ljudskim pravima; misije promatranja izbora i naknadne mjere; civilne i vojne misije zajedničke sigurnosne i obrambene politike (ZSOP); ciljano osposobljavanje osoblja EU-a u delegacijama; primjena relevantnih smjernica EU-a o ljudskim pravima s posebnim alatima za postizanje tematskih ciljeva; tematske rezolucije Vijeća UN-a za ljudska prava i Trećeg odbora Opće skupštine UN-a; tematski i geografski finansijski instrumenti (relevantni programi i projekti); zauzimanje za ratifikaciju i provedbu relevantnih konvencija i fakultativnih protokola UN-a; izjave o kršenjima i povredama ljudskih prava; javna diplomacija i ciljane kampanje, konferencije i druga događanja; dijalog s civilnim društvom i drugim nedržavnim akterima.*

A. Jačanje demokratskih, odgovornih i transparentnih institucija

- Podupirati diobu vlasti, neovisnost i nepristranost pravosuđa, učinkovitost, kvalitetu i odgovornost pravosudnog sustava i ustavnih jamstava u partnerskim zemljama.
- Poboljšati integritet izbornih postupaka podupiranjem neovisnih domaćih promatrača izbora i njihovih regionalnih i međunarodnih mreža te jačanjem kapaciteta tijela za upravljanje izborima i javnih uprava.
- Pratiti provedbu preporuka misija za promatranje izbora EU-a i Organizacije za europsku sigurnost i suradnju (OESE) s pomoću političkih alata i alata za suradnju. Poticati zajednički pristup za praćenje u međunarodnoj promatračkoj zajednici, posebice s Afričkom unijom i UN-om.
- Razraditi metode promatranja izbora za praćenje i procjenu upotrebe društvenih mreža i ostalih digitalnih tehnologija tijekom izbornih kampanja na temelju međunarodnih standarda kako bi se pripremom preduhitrilo pokušaje narušavanja izbora.
- Podupirati razvoj političkih okvira u kojima se na internetu primjenjuju pravila za izbole i demokratske procese koja vrijede izvan njega te pomagati u izgradnji kapaciteta za njihovu primjenu. Nadovezati se na rad EU-a u tom kontekstu, uključujući akcijski plan za borbu protiv dezinformiranja⁴, izborni paket Komisije⁵, kodeks prakse za borbu protiv dezinformiranja⁶ i budući akcijski plan za europsku demokraciju.
- Omogućiti sveobuhvatnu pomoć za sprečavanje i suzbijanje korupcije podupiranjem reforme javne uprave, učinkovitih strategija i pravnih okvira za borbu protiv korupcije, uključujući zaštitu zviždača, specijaliziranih tijela, parlamenta, neovisnih medija i

⁴ https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/action_plan_against_disinformation.pdf.

⁵ https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/eu-citizenship/electoral-rights_en#electionsnetwork.

⁶ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/code-practice-disinformation>.

civilnog društva te razvojem smjernica za borbu protiv korupcije. Podupirati ratifikaciju i provedbu Konvencije UN-a protiv korupcije.

- Podupirati parlamentarne institucije da povećaju kapacitete za izvršavanje svojih nadzornih, zakonodavnih i proračunskih funkcija, među ostalim putem istorazinskih razmjena.
- Podupirati inicijative e-uprave da javni sektor postane transparentniji i odgovorniji i tako ojačati povjerenje javnosti u vlade.

B. Promicanje aktivnog, uključivog, participativnog i predstavničkog donošenja odluka

- Povećati konstruktivno sudjelovanje žena i mlađih, bez obzira na njihove razlike, u svim sferama javnog života, među ostalim zalaganjem za njihovo uključivanje u izborne liste političkih stranaka te radom na sposobnostima kandidata.
- Povećati kapacitete političkih stranaka i agencija za nadzor, posebice u konfliktnim i prijelaznim okruženjima. Podupirati međustranačke saveze i višestranački dijalog o političkim pitanjima od zajedničkog interesa.
- Razvijati pluralističke stranačke sustave i kapacitete stranaka na nepristran način te pomagati u primjeni međunarodnih standarda za transparentno stranačko financiranje, unutarnju demokraciju i uključivost pri odabiru kandidata i javnih dužnosnika. Podupirati razvoj međustranačkih kodeksa ponašanja u cilju sprečavanja izbornog nasilja te jačati kapacitete parlamenta da štite i brane ljudska prava i temeljne slobode.
- Podupirati ulogu civilnog društva u nadzoru i odgovornosti u javnom i privatnom sektoru poticanjem upotrebe internetskih tehnologija.
- Promicati aktivno građanstvo i sudjelovanje u javnom i političkom životu. Usmjeriti građansko obrazovanje, među ostalim putem učenja na daljinu, i mjere internetske medijske pismenosti ponajprije na žene, djecu, mlade, osobe s invaliditetom, pripadnike manjina, autohtonu stanovništvo i ostale ljude u ranjivom položaju.

C. Potpora neovisnim i pluralističkim medijima, pristupu informacijama i borbi protiv dezinformiranja

- Podupirati zakonodavne inicijative za pristup informacijama, pravo na privatnost i zaštitu osobnih podataka u skladu s europskim i međunarodnim standardima i njihovu učinkovitu primjenu.
- Štititi slobodu medija i pluralizam potporom neovisnim medijima i promicanjem pristupa pouzdanim informacijama. Podupirati neovisne medije, istraživačko novinarstvo i civilno društvo u praćenju uspješnosti vlada u upravljanju i poštovanju obveza u pogledu ljudskih prava.

- Poticati rad na suzbijanju dezinformacija, govora mržnje, ekstremističkog i terorističkog sadržaja, uključujući internetsku medijsku pismenost i digitalne vještine. Podupirati neovisne provjere činjenica i istraživanje, istraživačko i kvalitetno novinarstvo, među ostalim na lokalnoj razini.
  - Promicati načelo otvorenog, sigurnog, cjenovno pristupačnog, dostupnog i nediskriminirajućeg pristupa internetu za sve. Boriti se protiv blokiranja interneta, osobito u kontekstu izbora i kršenja ljudskih prava.
- D. Jačanje participativnog pristupa temeljenog na ljudskim pravima sprečavanju sukoba i rješavanju kriza**
- Podupirati uključivanje mladih (posebno mladih žena) i njihovo sudjelovanje u radu na sprečavanju sukoba te izgradnji i održavanju mira.
  - Izgraditi kapacite lokalnih organizacija civilnog društva i građanskih pokreta za redovito praćenje i dokumentiranje kršenja i povreda ljudskih prava, među ostalim u sukobima.
  - Nastaviti jačati vezu između ljudskih prava, sigurnosti i klimatskih promjena (koje su potencijalni multiplikator prijetnji) u dijalozima o politikama, sprečavanju sukoba, razvoju i humanitarnom djelovanju kao i strategijama smanjenja rizika od katastrofa.
  - Učinkovito provoditi strateški pristup EU-a ženama, miru i sigurnosti.
  - Nastaviti integrirati ludska prava te pitanja povezana s djecom i oružanim sukobima u sve aspekte odgovora EU-a na sukobe i krize, posebice u misiji i operacije ZSOP-a, medijaciju, reforme sigurnosnog sektora i sprečavanje sukoba.
  - Intenzivirati rad na sprečavanju i okončanju teških povreda prava djece pogodene oružanim sukobima te podupirati demobilizaciju, dugoročnu rehabilitaciju i reintegraciju, među ostalim oslanjajući se na postojeće mehanizme UN-a.
  - Dodatno jačati usklađenost između EU-ovih politika u pogledu ljudskih prava i odgovora na krize te djelovanja kao što su misije i operacije ZSOP-a, reforme sigurnosnog sektora, strategije EU-a o ljudskim pravima i demokraciji za pojedine zemlje.
  - Razvijati EU-ovu politiku uvažavanja ljudskih prava kako bi se osiguralo da potpora EU-ovu sigurnosnom sektoru, uključujući u kontekstu misija i operacija ZSOP-a, bude u skladu s ljudskim pravima i međunarodnim humanitarnim pravom, kad je to moguće.
  - Nastaviti nuditi ciljane module iz međunarodnog humanitarnog prava kao dio osposobljavanja oružanih snaga trećih zemalja u okviru misija EU-a za vojno osposobljavanje.

III. PROMICANJE GLOBALNOG SUSTAVA ZA LJUDSKA PRAVA I DEMOKRACIJU

Promicanje globalnog sustava za ljudska prava i demokraciju glavni je dio EU-ova rada na jačanju multilateralizma. Strateški odgovor EU-a na promjenjivo međunarodno okruženje jest jačanje vlastite usklađenosti i jedinstva u multilateralnim forumima, širenje i produbljivanje bilateralnih partnerstva te sklapanje novih međuregionalnih koalicija.

- *Način provedbe: politički dijalog; dijalog o ljudskim pravima; dijalog o sektorskim politikama, promatračke misije u okviru sustava OSP+ / „sve osim oružja” (EBA); tematske i geografske rezolucije Vijeća UN-a za ljudska prava i Trećeg odbora Opće skupštine UN-a; tematski i geografski finansijski instrumenti (relevantni programi i projekti); zauzimanje za ratifikaciju i provedbu relevantnih konvencija i fakultativnih protokola UN-a i Međunarodne organizacije rada; zauzimanje za veću pozornost na posljedice uništavanja okoliša i klimatskih promjena te na ljudska prava; ciljano osposobljavanje osoblja EU-a u delegacijama; skup alata, tj. pristup razvojnoj suradnji EU-a temeljen na pravima kojim su obuhvaćena sva ljudska prava; izjave o kršenjima i povredama ljudskih prava; demarševi; javna diplomacija i ciljane kampanje, konferencije i druga događanja; dijalog s civilnim društvom, drugim nedržavnim akterima i poslovnim sektorom.*

A. Multilateralna suradnja

- Stvoriti fleksibilniju mrežu partnera, među ostalim selektivnim angažmanom na temelju pojedinačnih pitanja. Povezati se s novim partnerima, dati prednost sklapanju koalicija s regionalnim skupinama u pogledu odabranih rezolucija i jačati veze sa zemljama sličnih stajališta.
- Rano uspostaviti suradnju s novim članovima Vijeća UN-a za ljudska prava koji ne podupiru određene rezolucije o pojedinim zemljama ili tematske rezolucije.
- Poboljšati stratešku suradnju s Uredom visokog povjerenika za ljudska prava na središnjoj razini i s uredima na terenu.
- Podupirati učinkovitost i djelotvornost Vijeća UN-a za ljudska prava i osigurati bolju povezanost s radom Trećeg odbora Opće skupštine UN-a i sinergije s ostalim multilateralnim forumima za ljudska prava.
- Podupirati sudjelovanje organizacija civilnog društva u multilateralnim forumima za ljudska prava.

B. Regionalna partnerstva

- Jačati strateško partnerstvo s Vijećem Europe (uključujući Venecijansku komisiju) i OEES-om kako bi se odabranom i diversificiranom suradnjom poboljšale usklađenost i komplementarnost.

- Jačati regionalnu suradnju s Afričkom unijom, Organizacijom američkih država, Udruženjem država jugoistočne Azije, Azijsko-europskim sastankom, Ligom arapskih država i Organizacijom islamske suradnje.
- Podupirati i poticati uzajamno učenje za regionalne institucije za ljudska prava, uključujući sudove za ljudska prava i neovisne mreže institucija za ljudska prava.

C. Bilateralna suradnja

- Uspostaviti veze i sinergije između bilateralnih odnosa EU-a (uključujući politički dijalog, dijalog o ljudskim pravima i dijalog o sektorskim politikama, praćenje ljudskih i radničkih prava u okviru OSP-a te zauzimanje za radnička prava u okviru sporazuma o slobodnoj trgovini) i njegovih multilateralnih odnosa. Zadržati fokus na dalnjem praćenju.
- Utvrditi i pratiti konkretne mjere za svaki krug dijaloga o ljudskim pravima i savjetovanja s partnerskim zemljama, osobito uzimajući u obzir ciljeve u okviru sustava OSP+ / „sve osim oružja“ (EBA) pri dijalogu sa zemljama korisnicama OSP-a.
- Jačati provedbu odredbi o ljudskim pravima u trgovinskoj politici EU-a, među ostalim u okviru OSP-a i promicanjem radničkih prava u kontekstu sporazuma o slobodnoj trgovini. Potpuno iskoristiti potencijal mehanizama praćenja i dodatno promicati transparentnost, informiranost i angažman s dionicima.
- Potpuno iskoristiti sinergije između političkog dijaloga i dijaloga o sektorskim politikama, među ostalim o proračunskoj potpori, kako bi se promicala ljudska prava, demokracija i vladavina prava u partnerskim zemljama.
- Sustavno uključivati načela i standarde ljudskih prava u bilateralnu i regionalnu suradnju EU-a jačanjem i ažuriranjem metoda iz skupa alata, tj. pristupa razvojnoj suradnji EU-a temeljenog na pravima kojim su obuhvaćena sva ljudska prava⁷.

D. Civilno društvo i nacionalne institucije za ljudska prava

- Jačati potporu pluralističkom civilnom društvu i suradnju s njim, uključujući branitelje ljudskih prava, socijalne partnere, neovisne medijske udruge i novinare, akademike, pravne stručnjake i organizacije za humanitarnu pomoć, kako bi se branilo njihovo pravo da slobodno obavljaju svoje uloge bez ikakvog zastrašivanja, diskriminacije ili nasilja.
- Podupirati neovisne nacionalne institucije i povjerenstva za ljudska prava, pravobranitelje i tijela za jednakost, u skladu s načelima iz Pariza i Venecije i suradivati s njima u okviru dijaloga o ljudskim pravima.
- Promicati strukturirane i redovite dijaloge državnih aktera, civilnog društva (uključujući socijalne partnere) i međunarodne zajednice.

---

⁷ <http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?l=EN&f=ST%209489%202014%20INIT>.

- Podupirati i jačati dugoročna partnerstva s akterima civilnog društva i pokretima za ljudska prava / društvenim pokretima, među ostalim potpunim iskorištanjem mogućnosti za financiranje lokalnih organizacija.

E. Poslovni sektor

- Surađivati s poslovnim sektorom na očuvanju i promicanju ljudskih prava, mjera protiv korupcije i najbolje prakse u pogledu društveno odgovornog poslovanja, dužne pažnje, odgovornosti i pristupa pravnim lijekovima na participativan način (npr. lanci opskrbe, nulta tolerancija na dječji rad).
- Jačati angažman, uključujući poboljšanu koordinaciju između relevantnih službi Komisije, Europske službe za vanjsko djelovanje, posebnog predstavnika EU-a za ljudska prava i država članica, na aktivnom promicanju i potpori provedbi vodećih načela UN-a o poslovanju i ljudskim pravima u partnerskim zemljama, među ostalim u okviru nacionalnih akcijskih planova i relevantnih smjernica za dužnu pažnju.
- Podupirati postupke s više dionika radi razvoja, provedbe i jačanja standarda u području poslovanja i ljudskih prava i dužne pažnje te surađivati s razvojnim bankama i međunarodnim finansijskim institucijama. Promicati regionalne projekte, uzajamno učenje i razmjenu dobre prakse.
- Poticati angažman poslovnog sektora u otvaranju dostojanstvenih radnih mesta, održivom razvoju i povezanim aktivnostima zagovaranja u lancu opskrbe.
- Razviti alate i materijale za osposobljavanje o poslovanju i ljudskim pravima, odgovornom poslovnom ponašanju, javno-privatnom sektorskom dijalogu i dužnoj pažnji u pogledu ljudskih prava kako bi se delegacije EU-a mogle dodatno angažirati u području poslovanja i ljudskih prava.

F. Usklađenost s međunarodnim ljudskim pravima i humanitarnim pravom

- Jačati učinkovitost sustava tijela UN-a za praćenje provedbe ugovora o ljudskim pravima i mehanizma za nadzor standarda Međunarodne organizacije rada.
- Nastaviti zagovarati i podupirati inicijative za jače pridržavanje međunarodnog humanitarnog prava i zaštite humanitarnog prostora.
- Podupirati Međunarodni kazneni sud kao nositelja borbe protiv nekažnjavanja i uspostaviti mreže za promicanje univerzalnosti i integriteta Rimskog statuta i njegova načela komplementarnosti.

IV. NOVE TEHNOLOGIJE: ISKORIŠTAVANJE MOGUĆNOSTI I SVLADAVANJE IZAZOVA

Digitalne tehnologije moraju biti usmjerene na ljude. Nove tehnologije mogu znatno pridonijeti zaštiti i promicanju ljudskih prava i demokracije tako što će pojednostaviti sudjelovanje javnosti da ono postane učinkovitije, povećati pristup javnim uslugama, olakšati

dokumentiranje kršenja i povreda te poduprijeti aktivizam na internetu. Međutim, valja uzeti u obzir da one mogu imati i negativan učinak, primjerice lakši pristup određenom nezakonitom sadržaju, a protiv toga se treba boriti.

- *Način provedbe: politički dijalog; dijalog o ljudskim pravima; tematski i geografski finansijski instrumenti (relevantni programi i projekti); multilateralni i regionalni angažman; ciljano ospozobljavanje osoblja EU-a u delegacijama; javna diplomacija i ciljane kampanje, konferencije i druga događanja; dijalog s civilnim društvom, drugim nedržavnim akterima i poslovnim sektorom.*

A. Izgradnja kapaciteta i učinkovito praćenje

- Povezati se s vladama, civilnim društvom, poduzećima i agencijama UN-a kako bi se razmotrila provedba okvira za ljudska prava u digitalno doba.
- Pratiti pokretačke potencijale novih tehnologija, uključujući umjetnu inteligenciju, i izazove koje one mogu predstavljati ljudskim pravima i demokraciji na međunarodnoj razini i razini pojedinačnih država.
- Intenzivirati razmjene i pripremiti obuke za osoblje EU-a o upotrebi digitalnih tehnologija i umjetne inteligencije te njihovu utjecaju na ljudska prava i demokratske procese.
- Razmjenjivati najbolju praksu u suzbijanju dezinformacija, govora mržnje, ekstremističkog i terorističkog sadržaja, uključujući internetsku medijsku pismenost i digitalne vještine.
- Razmotriti regulatorne i neregulatorne pristupe IKT-u u pogledu promicanja ljudskih prava i demokracije. Poticati međunarodne razmjene najbolje prakse o reguliranju koje je u skladu s ljudskim pravima u području tehnologije.

B. Promicanje ljudskih prava i demokracije u upotrebi digitalnih tehnologija, uključujući umjetnu inteligenciju

- Podupirati razvoj, evaluaciju i primjenu relevantnih okvira i međunarodnih standarda kojima se štite ljudska prava i demokracija u digitalnom okruženju, te provoditi široka savjetovanja među ostalim s pružateljima platformi i civilnim društvom. Promicati primjerenu dubinsku analizu (uključujući planove za smanjenje rizika) i učinkovitu procjenu učinka na ljudska prava.
- Uključiti se u procese s više dionika koji su usmjereni na okvire ljudskih prava na internetu.
- Omogućiti izgradnju kapaciteta i druge oblike potpore kako bi se nacionalnim vlastima omogućilo da razrade i učinkovito primijene relevantne međunarodne standarde u internetskom okruženju (npr. zaštita djece). Angažirati znanstvenike koji se bave podacima i druge relevantne stručnjake u tu svrhu. Da bi se izbjegli nedostaci u zaštiti,

u nacionalnim zakonima i propisima o digitalnim pitanjima trebali bi se uzimati u obzir međunarodni propisi o ljudskim pravima.

- Štititi pravo pojedinca na privatnost i zaštitu podataka, među ostalim u kontekstu digitalnog prostora i uzimajući u obzir nerazmjerne pristup i kontrolu vlade. Promicati približavanje visokoj razini zaštite uzimajući u obzir pozitivne primjere kao što je Opća uredba o zaštiti podataka. Promicati pristupanje Konvenciji Vijeća Europe o zaštiti podataka.
- Promicati djelovanje EU-a te podupirati globalni i regionalni rad na poštovanju ljudskih prava i demokratskih načela u razvoju umjetne inteligencije, nadovezujući se na vlastiti EU-ov pristup etičkom razvoju umjetne inteligencije⁸.
- Intenzivirati iskorištanje prednosti novih tehnologija za civilno društvo, uključujući obrazovanje putem interneta i učenje na daljinu s posebnim naglaskom na ublažavanje rizika za branitelje ljudskih prava.
- Podupirati rad na zaštiti slobode izražavanja te slobode i pluralizma medija na internetu.
- Promicati dostupnost tehnologija za sve, uključujući osobe s invaliditetom, već u fazi razvoja novih tehnologija u svim sektorima, među ostalim obrazovanju.
- Osigurati odgovornost u upotrebi tehnologije uključujući zakonitim pristupom elektroničkim materijalima koji predstavljaju dokaze.

V. OSTVARIVANJE REZULTATA ZAJEDNIČKIM RADOM

Akcijski plan omogućuje EU-u da odgovori na nove izazove usmjerenim i koordiniranim djelovanjem, a o njegovoj bi provedbi i praćenju trebalo provesti opsežan dijalog s dionicima. Institucije EU-a i države članice surađivat će kako bi ga dosljedno provele u skladu sa svojim nadležnostima iz Ugovorâ te uz razmjenu dobre prakse i znanja. Posebni predstavnik EU-a za ljudska prava ključni je politički akter te će imati glavnu ulogu u provedbi akcijskog plana kako bi se ostvario održiv napredak. Europski parlament ima posebnu ulogu i važnost u promicanju ljudskih prava i demokracije. Delegacije i uredi EU-a i veleposlanstva država članica dat će važan doprinos zaštiti ljudskih prava i provedbi akcijskog plana na razini zemalja. Globalne i nacionalne organizacije civilnog društva te one koje imaju sjedište u EU-a također su bitni partneri.

A. Provedba i evaluacija

- Pratiti napredak u ostvarivanju ciljeva ovog akcijskog plana, potpuno uzimajući u obzir ciljeve održivog razvoja, posebice u okviru tematskog dijela godišnjeg izvješća EU-a o

---

⁸ Vidjeti Komisiju Bijelu knjigu o umjetnoj inteligenciji – Europski pristup izvrsnosti i izgradnji povjerenja, COM(2020) 65 final od 19.2.2020.

ljudskim pravima i demokraciji u svijetu. Prilagoditi strukturu izvješća kako bi se uzela u obzir provedba prioritetnih mjera.

- Provesti preispitivanje provedbe akcijskog plana u sredini programskog razdoblja.
- Organizirati redovite razmjene mišljenja u Vijeću o najboljoj praksi i napretku institucija EU-a i država članica u provedbi akcijskog plana, među ostalim u kontekstu rasprava o provedbi smjernica EU-a za ljudska prava.
- Osigurati da se u strategijama država za ljudska prava i demokraciju uzimaju u obzir prioritetne mjere akcijskog plana, vodeći računa o posebnom kontekstu pojedinačnih zemalja.
- Pratiti rezolucije i rasprave Europskog parlamenta koje su relevantne za provedbu akcijskog plana.
- Redovito suradivati s civilnim društvom na cjelokupnoj provedbi akcijskog plana i organizirati ciljano godišnje savjetovanje.
- Proširiti područje primjene ažuriranog skupa alata, tj. pristupa razvojnoj suradnji EU-a temeljenog na pravima kojim su obuhvaćena sva ljudska prava, na sve vanjskopolitičke programe EU-a i daljnji razvoj zajedničkih inicijativa za pristup temeljen na pravima s državama članica, među ostalim u okviru zajedničke izrade programa.

B. Javna diplomacija i strateška komunikacija

- Uspostaviti korisne kontakte na društvenim mrežama radi intenzivnije suradnje, razmjene sadržaja i potpore utjecajnih osoba kako bi se senzibilizirala javnost i potaknula promjena mišljenja.
- Komunicirati o relevantnim politikama i inicijativama, vodeći računa o percepciji javnosti i lokalnim jezicima te koristeći se tematskim pristupom u obliku kampanja.
- Odrediti način za mjerjenje uspješnosti javne diplomacije i kampanja te razraditi sadržaj i kanale za interakciju s javnošću koji su se pokazali najučinkovitijima.
- Pronaći i širiti uspješne priče o ljudskim pravima te iskoristiti njihov potencijal za nove pozitivne promjene na terenu.